

zaaknummer: 720974
afdelingsnaam: PuZa-AO
steller: David Volmer
telefoonnummer: 035 629 2923

onderwerp: Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2021 t/m 2024.

Voorstel

1. Het Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2021 t/m 2024 vast te stellen

Samenvatting

Op grond van artikel 43a van de Drank- en Horecawet zijn gemeenten verplicht om elke vier jaar een integrale aanpak inzake alcoholgebruik vast te stellen: het Preventie- en Handhavingsplan. Het Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2021-2024 (verder: het PHP) beschrijft de belangrijkste maatregelen die de regiogemeenten en GGD nemen om het alcohol- en drugsgebruik onder met name jongeren te voorkomen en terug te dringen. Vanwege de goede resultaten in de afgelopen jaren, wordt de huidige aanpak gecontinueerd met enkele nieuwe accenten. De jeugd tot 18 jaar (en hun ouders) blijft de hoogste prioriteit houden, maar ook jongvolwassenen van 18-24 jaar en 55-75 jarigen behoren tot de doelgroep van het PHP. Daarnaast is preventie van (soft)drugsgebruik toegevoegd aan het PHP.

Inleiding

In Gooi en Vechtstreek wordt al jaren veel gedronken, zeker vergeleken met landelijke cijfers. Zo wordt het alcoholgebruik sinds jaar en dag gekenmerkt door: *te vroeg, te vaak en te veel*. Reden tot grote zorg en aanleiding voor een groot aantal partijen om al in 2006 te starten met een integrale aanpak voor het terugdringen van alcoholgebruik in de regio.

Successen zijn behaald: het alcoholgebruik onder de Gooise jeugd is afgenomen. Maar er is nog steeds een grote groep jongeren die voor hun 18^e (veel) drinkt. Ook zijn er, onder andere vanwege de nog niet afgeronde hersenontwikkeling, zorgen over het relatief hoge alcoholgebruik bij jongvolwassenen van 18-24 jaar. Naast alcoholgebruik ligt ook het (soft)drugsgebruik bij jongeren in de regio relatief hoog. Dit verdient aandacht, vanwege het (riskante) combinatiegebruik met alcohol, de potentiële gezondheids- en sociale schade en de overlast die het voor de omgeving met zich meebrengt. Er is ook winst te behalen bij de ouders m.b.t. de voorbeeldrol, het draagvlak en opvoedvaardigheden. Daarnaast wordt steeds duidelijker dat het hoge overmatig alcoholgebruik bij 55-75 jarigen in Gooi en Vechtstreek aandacht vraagt.

De activiteiten uit dit PHP zijn onderverdeeld in:

- Preventieve activiteiten, gericht op de settings thuis/individueel, school, sport, openbare ruimte/evenementen en zorg & welzijn, waarbij werkzame elementen uit het IJlands preventiemodel worden toegepast. Extra nadruk ligt hierbij op het ondersteunen van ouders en scholen. Onder deze preventieve activiteiten valt ook de inzet van de preventieve verslavingszorg in de regio (zie hoofdstuk 5).
- Regelgevende activiteiten, waarbij de nadruk ligt op het (waar nodig en mogelijk) op elkaar afstemmen van de lokale verordeningen en aanvullende regelgeving m.b.t. alcoholgebruik bij evenementen voor jongeren en het verstrekken van subsidies voor activiteiten voor jongeren (zie hoofdstuk 6).

- Toezicht en handhaving, waarbij de nadruk ligt op het verbeteren van het risico gestuurd toezicht en de effectiviteit van het toezicht, onder andere door middel van de inzet van testkopers (zie hoofdstuk 7).

Doel

Het hoofddoel van het Preventie- en Handhavingsplan is het terugdringen van alcoholgebruik onder 12-18 jarigen in de regio Gooi en Vechtstreek.

Een compleet overzicht van de doelstellingen is weergegeven in hoofdstuk 4 van het PHP.

Argumenten

We voldoen aan een wettelijke verplichting uit de Drank- en Horecawet (DHW)

Artikel 43 van de Drank- en Horecawet verplicht gemeenten tot het opstellen van een lokaal Preventie- en Handhavingsplan. In de regio Gooi en Vechtstreek is gekozen voor een regionaal plan. Met de vaststelling van het PHP voldoet de gemeente aan deze wettelijke taak. We voldoen met het PHP aan de wet omdat:

- het vierjaarlijks moet worden vastgesteld.
- het beschrijft wat de doelstellingen zijn.
- het beschrijft welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen, al dan niet in samenhang met andere preventieprogramma's.
- het de wijze beschrijft waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen.
- het beschrijft welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

Noodzaak tot het terugdringen van alcohol- en softdrugsgebruik (onder jongeren) blijft onverminderd hoog.

Het alcoholgebruik (onder jongeren) in Gooi en Vechtstreek ligt hoog. Gelukkig is een geleidelijke daling ingezet. Maar nog steeds ligt het alcoholgebruik in Gooi en Vechtstreek onder de jeugd hoger dan het landelijk gemiddelde. Volhouden en continueren van de aanpak is nodig want alcohol- en drugsgebruik is schadelijk voor de gezondheid, vooral bij de jeugd. Het gebruik heeft onder andere een ontremmende en verdovende werking, hetgeen kan leiden tot ondoordachte beslissingen, agressie, ongelukken, onveilige seks of zelfs tot een alcoholvergiftiging/overdosis. Daarnaast heeft alcohol- en drugsgebruik een negatieve uitwerking op de hersenontwikkeling van jongeren, zelfs tot de leeftijd van 24 jaar. Tot slot, alcohol- en drugsgebruik op jonge leeftijd verhogen de kans op verslavingsproblemen later.

We geven invulling aan het Nationaal Preventie Akkoord

Preventie van alcoholgebruik is één van de drie speerpunten uit het Nationaal Preventie Akkoord. Met dit PHP geven we hier invulling aan.

We bouwen voort op behaalde resultaten

Het PHP bouwt voort op de ingezette aanpak en behaalde resultaten en maakt gebruik van het brede netwerk dat in de loop der jaren is opgezet. Vanwege de goede resultaten in de afgelopen jaren, wordt de huidige aanpak gecontinueerd met enkele nieuwe accenten. De jeugd tot 18 jaar blijft de hoogste prioriteit houden, maar ook jongvolwassenen van 18 -24 jaar en 55-75 jarigen behoren tot de doelgroep. In dit Preventie- en Handhavingsplan ligt de focus op preventie van alcoholgebruik. Maar omdat het softdrugsgebruik in de regio dusdanig hoog is en overlap heeft met achterliggende mechanismen van alcoholgebruik wordt, waar mogelijk, de verbinding gelegd met de preventie van drugsgebruik.

De aanpak wordt gedragen door een breed scala aan partners

Het PHP is tot stand gekomen in samenwerking met preventie-, toezicht- en handhavingscollega's van alle regiogemeenten. Ook de VO-scholen, verslavingszorg, politie, Jeugd & Gezin, sportverenigingen, horeca en supermarkten hebben op meerdere momenten (stakeholdersbijeenkomst, individuele gesprekken, schriftelijk) hun inbreng geleverd. Dit heeft geleid tot een breed gedragen eindresultaat.

Ook is het PHP ter advies voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein Hilversum. Op 20 december 2020 heeft de Adviesraad, onder vermelding van enkele op- en aanmerkingen, positief geadviseerd op het PHP. Een afschrift van de collegebrief met daarin de reactie op het advies treft u in de bijlage aan.

Kanttekeningen

Nieuwe Alcoholwet kan wijzigingen opleveren

Naar verwachting wordt in 2021 de huidige Drank- en Horecawet vervangen door de nieuwe Alcoholwet. Dit zal (enkele) wijzigingen met zich meebrengen. Hierop is zoveel als mogelijk geanticipeerd in het plan. Echter worden onvoorziene wijzigingen voor het PHP niet uitgesloten. Hierop anticipeert de gemeente te zijner tijd.

Tijdelijke wet maatregelen covid-19 vraagt om flexibiliteit in de uitvoering

In verband met covid-19 is op dit moment een tijdelijke wet van kracht. De horeca is het afgelopen jaar beperkt open geweest en zal mogelijk begin 2021 hier ook nog mee te maken hebben. Het uitgangspunt is dat in de loop van 2021 de horeca weer normaal zal functioneren. Tot die tijd kunnen gemeenten afwijken van het toezicht met betrekking tot de Drank- en Horecawet in de horeca en wordt vooral signaalgestuurd toezicht uitgevoerd. In die periode gaat de aandacht vooral uit naar toezicht bij supermarkten en slijterijen.

Financiën, middelen & capaciteit

De kosten voor de preventieve activiteiten uit dit Preventie- en Handhavingsplan bedragen jaarlijks €47.000,- en daarnaast €215.755,- voor de inzet van de preventieve verslavingszorg (totaal jaarlijks €262.755,-). Dit wordt regionaal bekostigd vanuit de huidige begroting Bescherming en Opvang, waar met deze kostenpost reeds rekening is gehouden.

Eind 2021 wordt het nieuwe beleidsplan Bescherming & Opvang vastgesteld. Gemeenten hebben aangegeven een integrale beleidsafweging te willen maken bij de vaststelling van het nieuwe beleidsplan Bescherming & Opvang en de bijbehorende begroting, waar de begroting van het PHP vanaf 2022 onderdeel van is. Dit betekent dat de gelden voor 2021 zijn gereserveerd en dat de gelden (en daarmee de uitvoering) voor 2022 en verder afhankelijk zijn van besluitvorming over de begroting behorende bij het beleidsplan Bescherming & Opvang dat nog aan uw gemeenteraad wordt aangeboden.

Regelgeving, toezicht en handhaving worden, net als voorgaande jaren, door gemeenten afzonderlijk begroot en bekostigd.

- Toezicht wordt, in opdracht van de individuele regiogemeenten, centraal uitgevoerd door gemeente Hilversum.
- Mysteryshoponderzoek wordt per onderzoek, in opdracht van de individuele regiogemeenten, centraal uitgevoerd (via centrumgemeente Hilversum) en aan alle gemeenten individueel gefactureerd.

Uitvoering

Tweejaarlijks wordt een uitvoeringsplan opgesteld, waarin concreet wordt beschreven welke activiteiten vanuit het PHP door wie worden uitgevoerd. In ieder geval kan worden gemeld voor de gemeente Hilversum dat er naast een pilot met de convenantmethode in de horeca ook een pilot is gestart met de convenantmethode in sportkantines. Ook kan alvast worden vermeld dat de aanpak van dealen bij scholen met voorrang wordt opgepakt. Verder ziet de uitvoering er als volgt uit:

Coördinatie

De regionale regiefunctie voor het PHP is belegd bij gemeente Hilversum (vanuit haar rol als centrumgemeente beleid, toezicht en handhaving) en de GGD (preventie).

Lokale implementatie van maatregelen

Naast de bijdrage aan de regionale werkgroep Preventie- en Handhavingsplan en de uitwerking van het uitvoeringsplan, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de lokale implementatie van maatregelen uit het PHP. Iedere gemeente levert hiervoor de volgende inzet:

- Jaarlijks aandragen van een prioriteitenoverzicht voor toezicht.
- Uitvoering geven aan handhaving.
- Aansluiten van maatregelen uit het PHP op lokaal beleid, bijvoorbeeld op het gebied van vergunningsverlening, Veiligheid en Ondermijning en aansluiting bij de politie.
- Indien van toepassing communicatie met alcoholverstrekkers over het beleid uit het PHP. Bijvoorbeeld over de pilot doorschenken, bekendheid geven aan de nieuwe e-learning verantwoord alcohol schenken en de inzet van testkopers.

Monitoring, evaluatie en bijstelling.

Met behulp van diverse onderzoeken/monitors wordt het PHP (tussentijds) gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld:

- Gezondheidsmonitor jeugd: 2023 (resultaten 2024).
- Gezondheidsmonitor volwassenen/ouderen: 2020 (resultaten 2021).
- Antenne trendonderzoek: jaarlijks komt een andere doelgroep aan bod.
- Ouderonderzoek: 2021 en 2024.
- Monitoring alcoholgeregistreerde incidenten: jaarlijks.
- Mysteryshoponderzoek leeftijdsgrens:
 - 2021, 2023 regulier Mysteryshoponderzoek.
 - 2024: Jeugdkaartonderzoek voor herijking hotspots.
- Mysteryshoponderzoek naar doorschenken bij dronkenschap: 2022.
- Aantal uitgevoerde controles en opgelegde sancties: jaarlijks.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Preventie en Handhavingsplan alcohol en drugs 2021 t/m 2024.
2. Collegebrief aan Adviesraad Sociaal Domein Hilversum over het advies dat is gegeven over het PHP